

D ů v o d y:

Pro řešení otázky, zda a jaký vliv má rozluka manželství na další účinnost smíru, jest předem rozhodným jeho obsah. Dle tohoto zavázal se žalobce platiti své manželce až do jejího opětného sňatku vyživovací příspěvek měsíčních 200 Kč, při čemž výše příspěvku měla se řídití současnými příjmovými poměry žalobcovými. Dle obsahu smíru měla tedy žalobcova povinnost vyživovací pominouti toliko pro případ opětného provdání se žalované, nikoli též v případě soudní rozluky manželství. Smír uzavřen byl již za platnosti rozlukového zákona ze dne 22. května 1919, č. 320 sb. z. a n. a nebyla tedy případná soudní rozluka manželství nemožnou, byla naopak přímo předpokladem opětného provdání se žalované. Přes to nebyl zánik vyživovací povinnosti umluven již pro případ soudní rozluky manželství, nýbrž teprve pro případ opětného provdání se. Ve smyslu tohoto smíru nemůže tedy soudní rozluka manželství a zavinění žalované na této rozluce přivoditi bezúčinnosti smíru. Co se týče ostatně otázky zavinění, sdílí dovolací soud názor odvolacího soudu, že žalobce smírem o žalobě na rozvod manželství vzdal se toho, by zavinění na rozvodu bylo zjištěno. Účelem smíru bylo i v tomto směru učiniti přítrž sporům mezi stranami. Není zákonného předpisu, že by dohoda stran při rozvodu o jejich majetkových poměrech rozlukou pozbyla platnosti. Ustanovení Šu 19 zák. rozl. nepřichází tu vůbec v úvahu, poněvadž platí jen tehdy, když manželství před vydáním tohoto zákona rozvedené po jeho vyhlášení bylo rozloučeno (rozhodnutí sb. n. s. čís. 695). Manželství žalobcovo bylo však teprve za účinnosti rozlukového zákona rozvedeno.

Čís. 6603.

Nemanželský otec nedostál své zákonité povinnosti, platil-li na dítě i v dobách poválečných vyživovací příspěvky v Krak. v té výši, jak byly stanoveny rozsudkem před válkou. Vynaložila-li nemanželská matka za potřebný náklad na výživu dítěte, jest oprávněna domáhati se na otci jeho náhrady (§ 1042 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 21. prosince 1926, Rv I 981/26.)

Rozsudkem ze dne 25. listopadu 1911 byl žalovaný nemanželský otec uznán povinným platiti dítěti 20 K. V roce 1922 a 1923 vynakládala žalující nemanželská matka na dítě, žijící v Rakousku, denně 2 šilinky a domáhala se na žalovaném tuzemci náhrady vynaloženého nákladu celkem 1360 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. D ů v o d y: Prvý soudce má za zjištěno, že žalobkyně v letech 1922 a 1923, za kteroužto dobu o zaplacení žaluje, vynakládala vše, co souviselo s výživou, vychováním a ošetřováním nemanželského dítěte, což stálo značný peníz, kdežto žalovaný přispíval jí měsíčně 20 K rakouskými, rovnajícími se sotva 1 haléři zdejší měny, a má soud první dále za zjištěno, že žalobkyně náklady

ty činila s úmyslem, že náhradu jich bude na žalovaném požadovati. Na zjištění toto, ježto proti němu nic s druhé strany namítáno nebylo a další důkazy v tom směru u odvolacího soudu prováděny nebyly, jest odvolací soud podle Šu 498 c. ř. s. vázán a bere je za základ svého rozhodnutí a sám pak na základě důkazu výsledkem stran má dále za prokázáno, že žalobkyně na svou nemanželskou dceru, která v letech 1922 a 1923 navštěvovala měšťanskou školu ve Vídni, vynakládala denně na výživu 2 šilinky, což se rovná 10 Kč, a kromě toho hradila veškeré výdaje na ošacení a školní návštěvu, a má dále za zjištěno, že žalobkyně jest dělnicí, kdežto žalovaný jest majorem československého vojska s měsíčním platem po všech srážkách 1900 Kč. Prvý soud přes ona zjištění žalobu, opírající se o ustanovení Šu 1042 obč. zák., zamítl z důvodu, že žalovaný výživné 20 K měsíčně, k němuž uznán byl povinným rozsudkem krajského soudu v Tuzle (Bosna) ze dne 25. listopadu 1911 skutečně platí a poručenstvo děcka o zvýšení výživného nezakročilo, takže náklady nemanželskou matkou uplatňované nelze pokládati za takové, k nimž byl žalovaný podle zákona povinen. Než náhled ten jest mylným a odvolací soud, vycházející ze skutkových zjištění shora uvedených, shledal, že odvolání jest odůvodněným a žalobě vyhověl. Předně nutno uvážiti, že nemanželská matka s děckem bydlela v cizině, ve Vídni a pak v Ištu, a že těžko bylo jí žalobou zvýšení výživného se domáhati, že však dopisem ze dne 31. ledna 1921, který sice adresován byl na otce žalovaného, ale žalovaný jej obdržel, o obsahu jeho věděl a dopis také soudu předložil, žalovaný byl upomenut, aby platil vyšší výživné a nelze proto míti za to, že žalovaný dostál své povinnosti, když platil pouze výživné, jaké bylo určeno k placení rozsudkem. Náklad, který žalobkyně na nemanželské děcko vynakládala, byl žalovaný povinen po zákonu sám činiti. Vždyť sám, jak zjištěno, platil na děcko sotva 1 h měsíčně, což vlastně jest ničím a nedostál tedy své povinnosti ve smyslu Šu 166 obč. zák., ačkoliv v první řadě jako nemanželský otec byl povinen náklad s výživou nemanželského děcka spojený nésti, to tím spíše, když jako major má slušný plat, kdežto nemanželská matka jest dělnicí. Poměr mezi nemanželským otcem a nemanželským dítětem nelze posuzovati jediné podle práva obligačního, nepadá na váhu rozsudkem stanovené výživné, které bez viny nemanželského děcka pouze znehodnocením valuty zcela ceny pozbylo, nýbrž poměr ten jest posuzovati hledě ku dnešním potřebám i s hlediska zásad práva rodinného a jest nemanželský otec povinen děcko jím zplozené živiti a zaopatřiti, ježto jest jeho otcem. Jsou proto v souzeném případě splněny veškeré náležitosti Šu 1042 obč. zák. a jest žalobkyně oprávněna náhradu toho, co za žalovaného na nemanželské děcko vynaložila, od něho zpět žádati, což také odpovídá zásadě slušnosti a spravedlnosti. Nemanželská matka žádá na žalovaném 80 Kč měsíčně, což za 17 měsíců činí 1360 Kč. Jest to peníz příliš nízký, hledí-li se k postavení a příjmům žalovaného a k vynaloženým nákladům na nemanželské děcko žalobkyní jako pouhou dělnicí a bylo proto žalobě v plném obsahu vyhověno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Soud odvolací posoudil věc po stránce právní úplně bezvadně a dovolatel se poukazuje na správné odůvodnění napadeného rozsudku, jež nebylo vyvráceno vývody dovolání. Podle §u 166 obč. zák. má nemanželské dítě právo žádati na svých rodičích, by je přiměřeně svému jmění vyživovali, vychovali a zaopatřili. K výživě jest zavázán především otec. Výše výživného byla ovšem svého času stanovena rozsudkem krajského soudu v Tuzle ze dne 29. listopadu 1911 částkou 20 K měsíčně. Avšak ustanovení výše výživného rozumí se vždy cum clausula rebus sic stantibus (rozhodnutí sb. n. s. čís. 291). Změnily-li se valutární poměry napotom tak, že se přisouzená částka rovná sotva jednomu halíři našemu, pozbyl zmíněný rozsudek veškerého praktického významu a dlužno přisvědčiti soudu odvolacímu, že žalovaný nedostál své zákonité povinnosti, když platil pouze takové výživné, jaké uvedeným rozsudkem bylo k placení určeno, tudíž takřka nic. Z toho zajisté nemanželské dítě nemohlo býti živeno. Učinila-li tudíž žalobkyně potřebný náklad na výživu dítěte s úmyslem, že náhradu bude na žalovaném požadovati, což soudy nižších stolic mají za zjištěno, jest žaloba, již se žalobkyně domáhá náhrady tohoto nákladu dle §u 1042 obč. zák., opodstatněna. Okolnost, že dřívější poručník dítěte nezakročil o zvýšení výživného, nemůže býti náhradnímu nároku žalobkyně nijak na újmu. Žalobkyně sama byla ustanovena za poručnici dítěte teprve dne 14. května 1924, a ihned navrhla, by poručenský soud měl žalovaného k tomu, by platil zvýšené výživné.

Čís. 6604.

Zákon ze dne 6. února 1920, čís. 114 sb. z. a n., kterým se sousední obce a osady slučují s Prahou.

Nárok zřízence elektrárny města Smíchova na dodávání světelné energie a otopu nespadá pod všeobecnou úpravu požitků ve smyslu §u 3, druhý odstavec, zák.

Třetí odstavec §u 3 zák. předpokládá také všeobecnou úpravu, při které byly pro některého ze zaměstnanců stanoveny služební požitky zvláštní, od jednotného pravidla se odchyloující, vyšší měrou.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1926, Rv I 1174/26.)

Žalobce byl zřízencem městské elektrárny na Smíchově a měl nárok na bezplatné dodávání světelné energie a otopu. Po sloučení Smíchova s hlavním městem Prahou zastavila obec hlavního města Prahy žalobci koncem roku 1922 požitky světelné energie a otopu, takže žalobce byl nucen je hraditi nadále ze svého. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se na obci hlavního města Prahy náhrady nákladů na svítivo a otop v roce 1923 a 1924, opíraje se o § 3 (2) zákona ze dne 6. února 1920, čís. 114 sb. z. a n. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. D ů v o d y: Obec Smíchov sloučena s hlavním městem Prahou v jednu obec